

Когато животът
удари, предпазната
мрежа е тук

►► стр. 7

今日中国

КИТАЙ

гнес
www.kitajdnes.com

Година XVI, брой 10, 13 – 19 март 2026

0,51 € / 1 лв.

►► Си Дзинпин: Политическото изграждане на армията е фундамент за военната мощ на Китай

Трябва цялостно да се укрепят
партийното ръководство
и партийното изграждане
в армията, категоричен е
китайският лидер.



2

►► Н. Пр. Дай Цинли: Дипломация в Иран вместо „законите на джунглата“

Посланикът на КНР в България е
категорична, че Китай е на път да
постигне целите си до 2035 г.
като модерна социалистическа
държава, а в 15-ата петилетка
икономиката ще е стабилна.



5

От редактора

План с глобално значение

В Китай се провеждат „две сесии“ – на Общокитайското събрание на народните представители и на Китайския народен политически консултативен съвет. Самата форма на това събитие предопределя то да е естествена политическа кулминация всяка година. Заседават политическите представители в парламента, но и консултативният орган на различните социални групи. Чуват се всички мнения, а политическото ръководство демократично се вслушва в този глас.

Поради простичкия факт, че Китайската народна република е втората световна икономика, че е миролюбивата и отворена към света сила, която днес е контрапункт на политиките на изолационизъм и търговски войни, на противопоставяне и военен хегемонизъм, това събитие – без преувеличение – придобива глобален мащаб. Неслучайно в Пекин в последните месеци буквално се изредиха визитите на лидерите на Франция, Канада, Германия, на Европейския съюз, от региона и Глобалния юг! Китай се превръща в икономически и политически флагман, а неговият лидер и идеолог на общността на споделената съдба Си Дзинпин – в глобален визионер и желан партньор за политически консултации и действия. Такъв той от години е и за руския президент Владимир Путин, а скоро предстои и тяхна поредна делова и дружеска среща. Китай има ключова роля за справедливата глобализация и формирането на новия многополюсен световен ред!

►► стр. 4

Проф. Светлана ШАРЕНКОВА,
член на Изпълнителното
бюро на БСП

Двете сесии: Китай чертае икономическата карта на XXI век

►► стр. 8 – 9



Автобусите
по поръчка



12

Производството на
ръчно духано стъкло



14

Си Дзинпин: Политическото изграждане на армията е фундамент за военната мощ на Китай

Трябва цялостно да се укрепят партийното ръководство и партийното изграждане в армията, категоричен е лидерът

За да бъде постигната целта за стогодишнината на Китайската народно-освободителна армия (КНОА) през 2027 година и да се реализира висококачествен напредък в модернизацията на националната отбрана и въоръжените сили през 15-ата петилетка (2026 – 2030), е необходимо да се поддържа, прилага и развива армейското полити-

ческо изграждане, заяви китайският лидер Си Дзинпин, който е и председател на Централната военна комисия, на заседание на депутатите от въоръжените сили, участващи в работата на Четвъртата сесия на 14-ото ОСНП.

По думите му, необходимо е да се отстоява и укрепва абсолютното ръководство на Китайската комунистическа партия над въоръжените сили, да се



използват пълноценно специфичните предимства на армейското политическо изграждане и да се обединят усилията за стабилен и

дългосрочен напредък на модернизацията на националната отбрана.

Си Дзинпин подчерта, че изпълнението на целите и

задачите за модернизация на националната отбрана и въоръжените сили през периода на 15-ата петилетка в крайна сметка зависи от ръководството и съдействието на партийните организации на всички нива.

Трябва цялостно да се укрепят партийното ръководство и партийното изграждане в армията, да се подберат и заздравят съставите на висшите партийни комитети, да се повиши капацитетът на нисовите партийни организации за самостоятелно управление и развитие и партийните организации на всички нива да станат още по-силни и ефективни, каза още китайският лидер.

Председателят призова за още по-силно развитие на здравеопазването в страната

На 6 март генералният секретар на ЦК на ККП Си Дзинпин се срещна с членове на НК на КНПКС от Китайска демократична партия на селяните и работниците и партията „Общество Дзюсан“, членове на НК на КНПКС от медицинските среди и кръговете за социално осигуряване, които присъстваха на Четвъртата сесия на 14-ия НК на КНПКС. Си Дзинпин участва в заседание на съвместната група, за да изслуша мненията и предложенията им.

Си Дзинпин подчерта, че Китай е социалистическа и развиваща се страна с огромно население и все още има голяма пропаст между градските и селските райони. „Изграждането на здрав Китай е системен проект и ние трябва да изхождаме от националните условия на страната. Изправени



пред нарастващите разнообразни здравни нужди на хората, е необходимо да се концентрират сили и ресурси за подобряване на системата на общественото здраве, изграждане на висококачествена и ефективна система за здравеопазване, насърчаване на здравословен и цивилизован начин на живот и предприемане на ефективни действия за неговото насърчаване, така че

непрекъснато да постигаме нови резултати“, заяви китайският лидер и допълни, че е необходимо по-нататъшно задълбочаване на реформите, насърчаване на трансформацията и прилагането на постиженията на научните и техническите иновации, както и насърчаване на създаването на цифрова интелигентност в интерес на здравето на целия народ.



Си призова провинциите с по-развита икономика да насочат усилия към проучване на новите обстоятелства

Генералният секретар на ЦК на ККП Си Дзинпин участва в обсъждането на доклада за работата на правителството и депутатите в ОСНП от провинция Дзянсу, откъдето и самият той е избран. Той подчерта, че за изпълнението на целите и задачите за икономическо и социално развитие през периода на 15-ия петгодишен план е необходимо да се реагира на по-сложната среда и да се решат повече задълбочени противоречия.

Провинциите с по-развита икономика като Дзянсу се намират в челните редици на реформите и отварянето и трябва да насочат усилията си към проучване на новите обстоятелства и разрешаване на новите проблеми, за да натрупат ценен

опит. Си Дзинпин посочи, че Дзянсу трябва да укрепят собственото си развитие, да се интегрира напълно в единния национален пазар, да разшири висококачественото отваряне към външния свят и да проучва широко глобалните пазари за по-добра свързаност със света.

Си Дзинпин бе категоричен, че китайската модернизация постига общо благоденствие за всички хора и допълни, че Дзянсу трябва точно да разбере новите очаквания на хората за по-добър живот и новите характеристики на работата за подобряване на благосъстоянието в новата обстановка, активно и инициативно да решава поредица от въпроси и да проучва ефективни пътища за насърчаване на общото благоденствие за всички хора.



Държавният и партиен лидер поздравя китайските жени по случай 8 март

В навечерието на Международния ден на жените 8 март Си Дзинпин, от името на ЦК на ККП, поздравя жените – представителки в ОСНП, жените – членове на НК на КНПКС, жените – служители в двете сесии, дамите от всички етноси, групи и представители от всички сфери на живота в цялата страна, както и сънародничките в специалния административен район Хонконг, Макао и Тайван, както и китайските жени, живеещи в чужбина.

两会第一观察 | 两场团组活动，一份民生关切

3月5日，参加江苏代表团审议，习近平总书记就抓好“十五五”经济社会发展提出明确要求，着眼民生强调“探索推进全体人民共同富裕的有效途径”。

3月6日，习近平总书记在看望政协委员并参加联组会时，强调要推动“十五五”时期健康中国建设取得决定性进展。这是关乎民生福祉的重大部署。

“十五五”开局之年的全国两会，两场团组活动都格外关切民生。

首先，旨归鲜明——中国式现代化，民生为大。正如习近平总书记在年初的省部级班上所指出：“经济和社会协调发展相辅相成，不能一条腿长一条腿短。”

就业收入、社会保障、卫生健康、大众体育……此次总书记提到的民生关切事，桩桩事关现代化建设成果。

其次，时点关键——“十五五”时期是夯实基础、全面发力的关键时期。当前和今后一段时间，“更加复杂的环境”“更多深层次矛盾”摆在面前，民生领域也需加快从“有没有”向“好不好”转变。

一段对话引人深思——

政协联组会上，当听到委员谈及人民群众更加健康长寿，“2025年我国人均预期寿命已达到79.2岁”，习近平总书记把数



字剖开来看：“这里头也有一些区别。”

我国居民主要健康指标已居中高收入国家前列，但男女、区域皆仍有差距，有不少向均衡发展的提升空间。

看到成绩，更看重成色，言下之意是明差距、补短板，应时而动。正如

总书记在江苏代表团审议时所强调，“要准确把握新形势下人民群众对美好生活新期待和民生工作新特点”。

两场团组活动，总书记分别同代表委员交流，言谈间透出殷殷关切。从中可以领会到“十五五”民生工作要把握好的几个方面。

一是基础与重点。

健康是基本的民生需求，基层医疗是医疗卫生服务的“网底”。政协联组会上，总书记鼓励探索人工智能赋能，同时也强调“还是要一步一步来，一步一步筑起大众医疗的基础”。夯实线下卫健基础，才能让健康中国更加可触可及可感。

夯基固本，也切中要害。

到2035年建成健康中国是党中央作出的一项战略决策。针对这一系统工程，总书记指出“必须突出重点，紧紧抓住那些惠及面广、牵一发而动全身的工作”，例如在健全公共卫生体系、建设优质高效医疗服务体系等方面集中力量和资源。“重点工作做到位了，健康中国建设就能扎实推进。”

二是普遍与特殊。

实现高质量充分就业、增加城乡居民收入、进一步提升基本公共服务和社会保障水平……在江苏代表团，习近平总书记由现阶段推进中国式现代化过程中“普遍遇到的问题”展开，希望江苏等经济大省“积极主动解答”，为解决好全国面上的民生问题贡献智慧和力量。

强调普遍性，是关注“绝大多数”的共性需求；强调特殊性，是体现对特殊群体、特殊地区的“精准滴灌”。

在政协联组会上，听到来自雪域高原的委员讲述

高原病防治的显著成效，习近平总书记十分欣慰，对当地医疗状况挂念在心：“现在条件、技术水平很多都跟上了，但是这方面还要加强。健康中国建设，边远地区的这块短板要补上。”

“时时放心不下”的关切，为了让发展的温度抵达每一个角落。

三是物质与精神。

中国式现代化是物质文明和精神文明相协调的现代化。在江苏代表团，从苏北盱眙小龙虾做成大产业，到靖江市德胜村蝶变为“全国文明村”，代表们向习近平总书记讲述了乡村振兴的日新月异。

总书记予以肯定，并强调：“不解决温饱问题、不富裕起来不行，但是光有钱、光富裕起来，也不行。要高度重视农村精神文明，抓教育，抓移风易俗，抓文化建设。”

体育，一头连着国民的体质与健康，一头牵着民族的风骨与精神。习近平总书记在两场团组活动上都对体育工作提出要求：“体育强体现在两个方面，一个是全民体育强、人民健康素质高，再一个是竞技体育全面发展。”“培育健康生活方式、发展群众性体育事业至关重要。”

物质的丰盈、精神的丰沛，是发展的深层指向，是“现代化的本质是人的现代化”的生动彰显。

两会·影像链接 | 她们以奋斗为笔，为时代作答



3月5日，第十四届全国人民代表大会第四次会议在北京人民大会堂开幕。这是全国人大代表走向会场。

出席十四届全国人大四次会议和全国政协十四届四次会议的女代表、女委员们，带着人民的嘱托，将时代的命题写

入履职答卷，用务实的建言在庄严会场激荡出回响。

柔肩担重任，巾帼绽芳华。从工厂车间到边疆学校，从基层讲台到民族村寨……她们的故事各不相同，却指向同一个方向——中国女性用奋斗，为时代作答。



可爱的乡村——春满坡会

2月21日，在广西柳州市融水苗族自治县杆洞乡党坞村，村民前往坡会现场。

每年春节及春节前后，广西柳州市融水苗族自治县各乡镇村屯都会举办“坡会”，它是当地人禳灾祈福、交流感情、聚会娱乐的民间节日。每当坡会时，周边寨子男女老少身着节日盛装聚众集会，不少慕名而来的游客依山叠层而观。

近年来，当地投入粤桂协作帮扶资金，不断提升旅游基础设施条件，推动坡会经济持续火爆，带动全县文旅产业发展，助力乡村振兴。

Образователната система на КНР достигна нивата на богатите държави

В Китай функционират 440 хиляди училища, в които се обучават 280 милиона ученици под ръководството на 18,7 милиона учители

По време на пресконференция в рамките на Четвъртата сесия на 14-ото ОСНП, посветена на социалната политика, министърът на образованието Хуай Дзинпън заяви, че Китай поддържа най-голямата по мащаб и същевременно качествена образователна система в света.

Към момента в Китай функционират 440 хиляди училища, в които се обучават 280 милиона ученици под ръководството на 18,7 милиона учители.

По данни на министер-



ството коефициентът на обхват в предучилищното образование е достигнал 92,9%, като през изминалата година политиката за безплатна последна година от предучилищната подготовка е обхванала 14 милиона деца. В рамките на текущия петгодишен план образователната система е подготвила 55 милиона специалисти за нуждите на икономиката

и обществото.

Министърът подчерта, че нивото на разпространение и ключовите показатели в основното образование вече надвишават средните стойности за държавите с високи и средни доходи, като в секторите на предучилищното и задължителното образование страната е достигнала средните равнища на държавите с високи доходи.



Китай е една от най-безопасните страни в света

На 9 март в Пекин се проведе вторият пленум на Четвъртата сесия на 14-ото ОСНП. Йн Йон, главен прокурор на Върховната народна прокуратура, представи работен доклад. В него се посочва, че през 2025 г. прокуратурите в цялата страна са разгледали общо 3,467 милиона дела, като Върховната народна

прокуратура е разгледала 8151 дела. През годината са били одобрени за арест 664 000 заподозрени, а 1,404 милиона дела са били предадени на съд, което представлява спад от 11,7% и 13,9% в сравнение с предходната година. Ситуацията с обществената сигурност в Китай продължава да се подобрява, като страната запазва позицията си на една от най-безопасните в света.

Пекин разкритикува остро „тайна визита“ на официален тайвански представител в Япония

На редовна пресконференция говорителят на Външно министерство на Китай Гуо Дзякун отговори на въпроса относно визитата на тайвански официален представител в Япония, като каза, че лицето е заминало тайно за Япония, за да се ангажира

с провокативни действия, целящи „независимост“ на Тайван. Такива подли схеми и тактики са напълно презрителни.

„Лицето е посетило тайно Япония, за да извършва дребни провокации, насочени към търсене на „независимост“, а подобни недостойни сделки и номера са презрителни. Китай е силно

бдителен и решително се противопоставя на опитите на японската страна да играе по ръба и да търси „пробив“ по въпроса за Тайван. Япония ще плати цената за своето насърчаване на провокации и произволни действия и ще носи пълна отговорност за всички произтичащи последици. Китай твърдо ще се бори



срещу сепаратистките сили в Тайван, решително се противопоставя на външната намеса в този въпрос и

ще защитава националния си суверенитет, сигурността и териториалната цялост“, заяви говорителят.

План с глобално значение

►►| стр. 4

И още една много важна причина двете сесии да станат световно събитие – тази година обсъждат основните акценти на 15-ия петилетен план. Китай има няколко жалона на своето социално-икономическо развитие, видими от целия свят, защото неизменно се бележи ръст и постижения. Сред тях са борбата с бедността и успешно извеждане на милиони хора от нея ежегодно, това е също високотехнологичното развитие и науката, изкуственият интелект и роботиката, в които КНР е вече глобален лидер. Това са и развитието на външната търговия и инвестициите, на икономическото коопериране и партньорство. Китайската култура вече е глобално позната и търсена

и вече дава принадлежна стойност на развитието. Можем да изброим и удивителната инфраструктура, която понякога опровергава чувството, че има невъзможни неща, както и успешните екологични политики, които създават модерни екологични решения, без това да се отразява на индустриализацията. Забележителни са успехите на Китай и в достъпността на образованието и здравеопазването, които имат реален измерител – броят на висококвалифицирани специалисти и ръстът на продължителността на живота. Много можем да изброяваме още, но изводът е ясен – КНР се развива планомерно и всестранино, бързо и ефективно.

Китайското чудо продължава повече от четири десетилетия, но

особено след 2012-а то бележи нови значими успехи и ускорение. Продължението им ще е рамкирано в новия петилетен план. Китайското развитие, основано на отвореност към света и на социализма с китайски специфики – събира силната социалистическа държава с икономическата инициатива на хората. Това е ефективната рецепта за успешно развитие на XXI век след провала на неолибералния модел. Затова идеите на президента Си Дзинпин и решенията на двете сесии ще надградят това развитие както концептуално, така и практически – с ясни задачи и пътища за тяхното осъществяване, с дефиниране на слабостите и с конкретни решения.

Политическата класа в Европа

трябва да се поучи от управленските и стопански модели на Китай. Не само защото днес се отварят нови възможности за партньорство между ЕС и Китай, а и защото дълги години у нас псевдоикономисти налагаха тезата, че „планиране“ е мръсна дума, че „пазарът е над всичко“, а държавата е „лош стопанин“. Китайското развитие опровергава тези мантри. Китай знае накъде върви, има идеи за идните десетилетия, а и по-дълго – затова чертае своите планове и ги изпълнява с дисциплина, патриотизъм и отдаденост на милиардно то си население.

Затова и сесиите в Пекин са събитие, което следим с интерес, внимание и чувство на уважение към Китай и неговия народ!

Н. Пр. Дай Цинли: Дипломатия в Иран вместо „законите на джунглата“

Посланикът на КНР в България Н. Пр. Дай Цинли е категорична, че Китай е на път да постигне целите си до 2035 г. като модерна социалистическа държава, а в 15-ата петилетка икономическото развитие ще е стабилно



– Ваше Превъзходителство, в момента най-коментираната тема в света е Иран и събитията в Близкия изток. Как Китай и с какви очи гледа към тези събития?

– Китай е изключително разтревожен от развитието на събитията в Близкия изток и Иран. За нас тази война не трябваше да се случва, защото никой няма полза от нея. Нашият външен министър Уан И подчерта позицията ни по време на пресконференция в кулоарите на годишната сесия на парламента.

Нашата позиция е, че трябва да се спазват суверенитетът, териториалната цялост и сигурността на Иран и останалите държави от Персийския залив.

На второ място ние вярваме, че не бива да има произволна употреба на военна сила. Силата не е справедливост, хората не бива да стават жертви и нашият свят да се връща към „закона на джунглата“.

Освен това смятаме, че не бива да има външна намеса във вътрешните дела, тези „цветни революции“, смяна на режими. Тези неща не помагат на никой и не са популярни сред гражданите.

Смятаме, че трябва да има политическо решение. Китай настоява за незабавно спиране на враждебните действия и започване на диалог и вземане на политическо решение. Ние вярваме, че великите сили трябва да имат справедливо отношение към държавите от региона.

– Може ли Китайската народна република да играе така посредническа роля?

– Като постоянен член на Съвета за сигурност на ООН ние много сериозно приемаме нашите отго-

ворности и всъщност вече започнахме дипломатически усилия, за да спомогнем за мирни преговори.

Уан И говори със седем външни министри през последните дни – Израел, Иран, държави от Персийския залив и ЕС.

Изпратихме наш дипломатически пратеник за нов кръг от дипломатически консултации в Близкия изток. Дипломатията работи по-бавно, но е по-сигурна и е по-добра от използването на сила.

Използването на сила може да изглежда по-бързо решение, но в дългосрочен план то ще създаде много повече проблеми, отколкото ще разреши.

– Ваше Превъзходителство, от геополитическа гледна точка Китай печели или губи от конфликта?

– Кризисните последици от този конфликт са ясни не само за Иран и региона, но и за целия свят, в крайна сметка и за държавите, които започнаха атаките. Ние в Китай виждаме човешката цена, икономическите последици от този конфликт, нарастването на цените на петрола. Виждаме щетите върху международния ред, създаден след Втората световна война.

По-рано тази година, по време на Конференцията за сигурността в Мюнхен, европейците се тревожеха, че международният ред се разпада и последните събития демонстрират, че това разрушение става все по-силно. Защото има толкова много актове на пълното пренебрегване на международното право, норми, има двойни стандарти и едностранна употреба на сила, и всички губят от липсата на това чувство на сигурност.

– Може ли Китай да участва в икономическото възстановяване на Иран, когато войната свърши?



Китай настоява за незабавно спиране на враждебните действия в Близкия изток и Иран и вземане на политическо решение

– Прекалено рано е да се каже това сега. Незабавният приоритет е да се върнем отново към преговорите и да настояваме за решение.

Чува се много реторика, Китай го обвиняват в много неща, че има ползи от всичко, което ще се случи, но ние поддържаме нормални търговски отношения с Иран.

– Да поговорим за китайската икономика. Вие използвате петгодишни планове, което е познато за българите. Как Китай се представя в настоящия си петгодишен план и какви са предизвикателствата пред него?

– Имаме общо социалистическо минало с България. Сега сме в 15-ия петгодишен план и плановите работят много добре. Винаги сме имали добри постижения в тези планове. Икономиката на Китай нараства стабилно.

В 14-ия петгодишен план покрихме двайсетте

основни показателя, постигнахме 17-те стратегически цели, реализирахме 102 ключови инфраструктурни проекта и постигнахме 5% ръст на БВП, което е голям растеж, сравнено със средния за света.

Също така разходите ни за научно-развойна дейност нараснаха с 10%, което е забележително постижение за нашата държава.

Нашият премиер отчете, че тази година се очаква икономиката на КНР да нарасне между 4,5 и 5%, а разходите за научно-развойна дейност да нарастват със 7% годишно.

Китай е на път да пос-

ча е да трансформираме традиционното ни приятелство в конкретно сътрудничество.

Насърчаваме износа ви за Китай на вашите традиционни продукти, вино и минерална вода. Работим с вас, за да подобрим свързаността на Китай с Европа, защото вашата държава се намира на стратегическо място.

Бихме искали повече да си сътрудним в областта на изкуствения интелект, защото вие сте много силни в тази област в Източна Европа, а също така и в автомобилостроенето, защото българите много се

интересуват от китайските електромобили.

– Очаква се Доналд Тръмп да бъде в Китай в края на този месец. Какви са очакванията ви от тази среща и как двете свръхсили могат да направят така, че светът да не се чуши?

– Това е много важна визита и двете страни се подготвят за това посещение. И Китай, и САЩ подчертаха, че тези отношения са важни за целия свят. Ще се дискутират търговските отношения, това е от критична важност.

Ще се дискутират важни глобални въпроси, които са важни за света. От наша страна ние винаги сме се надявали, че отношенията ни със Съединените щати ще се базират на взаимно мирно съжителство, на взаимно уважение, включително и към целия свят. В крайна сметка Китай и САЩ трябва да имат добри взаимоотношения помежду си.

От предаването „Денят започва“ на БНТ

Настоящата ни зада-

Новите цели за развитие на Китай носят нови възможности и за света



Според оценките на редица международни медии и анализатори Китай все повече преминава от модел на развитие, ориентиран от количеството, към модел, насочен към качествен растеж

Премиерът Ли Цян представи пред Общокитайското събрание на народните представители доклада за работата на правителството, в който се очертават задачите за настоящата година и важните приоритети за развитие през периода 2026 – 2030 г. В него се залага ръст на БВП за 2026 г. между 4,5% и 5%, като същевременно се подчертава, че страната ще се стреми към по-добър резултат в зависимост от обстановката.

Според редица международни медии тази цел показва, че Китай все повече преминава от модел на развитие, ориентиран от количеството, към такъв, насочен към качествен растеж.

Сред водещите задачи на правителството за тази година е изграж-

дането на силен вътрешен пазар. Предвиждат се редица мерки за увеличаване на доходите на населението, стимулиране и модернизиране на потреблението на стоки и услуги и развитие на инициативата „Пазарувай в Китай“. Очаква се тези политики допълнително да отворят възможности за международния бизнес на огромния китайски пазар. В документа се поставя и акцент върху развитието на нови двигатели на растежа и ускоряване на научно-технологичната самостоятелност на високо равнище в съответствие с глобалните тенденции в технологиите.

Според анализ на телевизия CNN новините от Пекин тази седмица показват, че иновационното развитие на Китай ще има ползи и за света.

С началото на новата петилет-

ка Китай се стреми към нов етап на развитие, който според анализаторите може да донесе нови възможности и динамика за световната икономика.

Правителственият доклад предвижда също разширяване на достъпа до пазара, особено в сектора на услугите, насърчаване на двустранните инвестиции, оптимизиране на външната търговия и висококачествено развитие на инициативата „Един пояс, един път“. Това подчертава намерението на Китай да разширява отварянето на икономиката и международното икономическо сътрудничество.

С началото на новата петилетка Китай се стреми към нов етап на развитие, който според анализаторите може да донесе нови възможности и динамика за световната икономика.

Сътрудничеството носи печалби, конфронтацията – загуби

От миналата година Си Дзинпин поддържа редовна комуникация с Доналд Тръмп, което помага за коригиране на курса и създаване на нова инерция в стабилното движение на китайско-американските отношения

Китай и САЩ трябва да се стремят към взаимно уважение, мирно съвместно съществуване и взаимноизгодно сътрудничество, заяви на пресконференция в Пекин Лоу Циндзиен, говорител на Четвъртата сесия на 14-ото Общокитайско събрание на народните представители. Лоу отбеляза, че дипломатията на ниво държавни ръководители

играе незаменима стратегическа роля в управлението на двустранните връзки. „От миналата година насам председателят Си Дзинпин поддържа редовна комуникация с президента Тръмп, което помага за коригиране на курса и създаване на нова инерция в стабилното движение на китайско-американските отношения“, посочи говорителят.

„От сътрудничеството между Китай и САЩ печелят и двете

страни, както и от конфронтацията също губят и двете“, подчерта говорителят. Според него, ако двете държави стриктно прилагат консенсуса, постигнат между лидерите им, и поддържат отношение на равенство и взаимна изгода, те ще успеят да разширят сферите за сътрудничество и да съкратят проблемите, което ще осигури в бъдеще стабилно развитие на връзките между двете страни.

Схемата на САЩ за пренебрегване на международното право е саморазрушителна



Спасители и жители на иранския град Минаб претърсват развалините след американско-израелски удар по начално училище за момичета в града. В разрушената сграда загинаха 57 ученички, а над 60 бяха ранени

Военните удари на САЩ срещу Иран не са изолирани действия, а част от модел на хегемонно превишаване на контрола, посочва в Пекин политическият анализатор Лиу Кун в публикация на CGTN в английската емисия на Радио Китай за чужбина. Публикацията е под заглавие „Саморазрушителна схема на САЩ за пренебрегване на международното право“.

От бруталното залавяне на венецуелския президент Николас Мадуро през януари под претекст „борба с наркотероризма“, което бе едва прикрит опит за завземане на огромните петролни запаси на Венецуела, до многократните заплахи на САЩ да „получат“ Гренландия чрез военна или икономическа принуда и до американско-израелските военни удари в Техеран, тези действия целят поддържане на глобалната хегемония на Америка на всяка цена. Неотдавнашното изявление на американския президент Доналд Тръмп в интервю за американски медии, че „не ми е нужно международно право“ и че властта му е ограничена само от „собствения му морал“, разкрива американската арогантност, движеща този дневен ред.

И все пак историята и реалността

категорично показват, че пренебрегването на международното право е саморазрушителен път, който застрашава глобалната стабилност, причинява неописуеми страдания, а и подкопава интересите на САЩ.

Първо, международният ред и международното право след Втората световна война, колкото и несвършени да са, са основата на глобалната стабилност и просперитет. В продължение на 80 години системата, изградена на основата на Устава на ООН, предотвратява трета световна война, позволявайки безпрецедентен икономически растеж чрез установяване на правила за поведение на държавите, мирно разрешаване на спорове и глобално сътрудничество. Този ред, изкован в пепелта на войната, е предназначен да замени „закона на джунглата“ с колективна сигурност и суверенно равенство.

Както всеки международен спор, иранският ядрен проблем може да бъде решен само по мирен път, при условие че се спазва международното право. Когато държавите спазват тези норми, търговията процъфтява, инвестициите текат и кризите се ограничават. И обратно, когато мощни държави като САЩ подкопават тази рамка, независимо дали чрез заобикаляне на ООН, за да нахлуят в суверенни държави,

или чрез използване на „правила“ като оръжие, за да обслужват тесни свои интереси, те създават системна нестабилност. Пренебрегването на международното право не е просто атака срещу други държави, това е атака срещу самата структура, която е позволила на самите САЩ да процъфтяват.

Второ, нарушаването на международното право води до война и страдания, които са почти невъзможни за възстановяване. Цената на мира и реда след подобни незаконни действия е неизчислима както по отношение на човешки животи, така и по отношение на ресурси.

Досегашните действия на САЩ говорят много: войната в Ирак през 2003 г., започната въз основа на изфабрикувани твърдения за оръжия за масово унищожение, разруши социалната структура на страната, уби стотици хиляди цивилни и породил сектантско насилие, което продължава и днес. Афганистан, след 20 години американска окупация, остава затънал в хаос и широко разпространена бедност. Либия, някога стабилна нация, изпадна в военен режим след интервенцията на НАТО през 2011 г., създавайки хуманитарна катастрофа.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Когато животът удари, предпазната мрежа е тук

Относно усилията на Китай да предотврати връщането на семействата към бедност

Уан Шухе е фермер от малък град в Хорцин, автономен регион Вътрешна Монголия, Северен Китай – заета с работа на терен през повечето дни, но все още оптимистична. През 2024 г. семейството ѝ претърпява тежък удар: съпругът ѝ е диагностициран с левкемия и вече не може да работи точно когато дъщеря им започва колеж. Медицинските сметки и таксите за обучение се появяват едновременно. Местните власти бързо сигнализират чрез програма за ранно предупреждение, която идентифицира семейства, изложени на риск от връщане към бедност. Помощта идва бързо и отговаря на нуждите – по-силно здравно осигуряване, субсидии за обучение и две разплодни крави, за да възобновят доходите си от добитък. Подкрепата ефективно поставя праг за семейството. Предотвратяването на рецидивизираща бедност е приоритетна задача през последните пет години.

През 2021 г. Китай исторически елиминира крайната бедност в цялата страна.

Но правителството е напълно наясно с суровата реалност: сериозно заболяване, природно бедствие, инцидент или скок в разходите за образование все още биха могли



да тласнат уязвимите домакинства обратно в затруднено положение. Ето защо Китай определя петгодишен „преходен период“ (приблизително 2021 – 2025 г.), за да консолидира постиженията в намаляването на бедността и да ги свърже с дългосрочното съживяване на селските райони – с цел да се предотврати мащабно „връщане“ към бедност. По време на този переходен период се оформи набор от практически мерки, обхващащи ранно откриване на риска, бързо реагиране и дългосрочно изграждане на капацитет.

Четири характеристики се открояват:

1) Солиден краен резултат: система за ранно предупреждение с целенасочена помощ на местно ниво селските работници и екипите за подкрепа на жителите извършват рутинни посещения на домакинствата, за да следят работните места, доходите и основните разходи. На окръжно и общинско ниво агенциите, отговорни за селскостопанските и селските райони, социалното подпомагане, заетостта,

здравното осигуряване, образованието и жилищното настаняване, споделят базова информация за бившите бедни домакинства и ключови предупредителни знаци – като например зависимост от помощи за препитание, големи разходи за медицински услуги, загуба на работа, образователни тежести и проблеми с безопасността на жилищата. Окръжните редовно съставят списъци с рискове от посещения на място и административни данни, проверяват случаите домакинство по домакинство и след това съобразяват подкрепата с нуждите – така че шокът да не доведе до повторно изпадане в бедност.

2) По-силна подкрепа: набор от инструменти, които да помогнат. Повторната бедност рядко се дължи на една-единствена причина. Бедствията, сериозните заболявания, безработицата и разходите, свързани с училище, често се усложняват взаимно. По този начин местните власти свързват множество мерки: за семействата, изправени пред непосредствена криза, първата

стъпка е да се стабилизират основните условия на живот чрез временна помощ, основна подкрепа за препитание, медицинска помощ и мерки за безопасност на жилищата. За домакинствата, които все още имат трудоспособност, фокусът бързо се измества към възстановяване на доходите – свързването им с работа, обучение по умения и основни производствени ресурси, когато е необходимо – така че доходите да се възобновят и рисковете да не се повтарят.

3) Превръщане на помощта в устойчиви доходи: най-трайната преграда срещу връщане в бедност не е еднократна субсидия, а стабилни доходи. Местните власти се опитват да постигнат това по два начина. Първо, те укрепват местните „фирмени“ индустрии и привличат семействата с по-ниски доходи в цялата верига на стойността – преработка, опаковане, логистика и продажби. Второ, те разширяват достъпа до работа: създават работни места чрез местни фирми и малки обществени работилници и свързват работниците с свободни работни места в други региони чрез съвпадение на работни места, кратки курсове за обучение и практическа подкрепа като координиран транспорт. Когато стабилната работа носи предвидими доходи, домакинствата ще имат устойчивостта срещу трудностите.

4) Намаляване на регионалните различия чрез споделяне на таланти, ноу-хау и пазари. Крайбрежният изток на Китай като цяло е по-богат, с по-силни индустрии и обществени услуги; части от западната част и много планински

райони започват от по-слаба база. За да заключат постиженията в намаляването на бедността, провинциите се обединяват в партньорства за помощ, които се фокусират по-малко върху еднократни проекти и повече върху изграждането на местен капацитет. Това означава не само съоръжения и оборудване, но и хора и експертиза – изпращане на учители, лекари и мениджъри на работа на място, наставничество на местни екипи и увеличаване на подкрепата чрез дистанционно обучение и телемедицина. От гледна точка на доходите, тези партньорства свързват по-слабо развитите райони с източните фирми и потребители: привличат поръчки и инвестиции, отварят градски канали за продажби на селскостопански продукти и организират съвпадение на работни места и обучение за умения между провинциите.

Целта е проста – превръщането на еднократната помощ в система, която продължава да работи.

Излизането от бедността не е финална линия – това е началото на една все още крехка фаза. Истинското изпитание е дали едно семейство може да поеме следващия шок – сметка за болница, загуба на работа, лош сезон – без да се върне назад. Ето защо целта не е просто облекчаване на бедността, а... предпазна мрежа, която реагира бързо и осигурява истинска подкрепа на семействата, когато възникнат проблеми.

Мей Син
People's Daily Online

„Линията на смъртта“ в САЩ: Непоносимата лекота на съществуване за обикновените американци

Най-богатите 10 процента от населението в САЩ държат 87,2 процента от акционерното богатство, докато бедните 50 процента държат само 1,1%

Наскоро фразата „линия на смъртта“ стана основна тема в китайските социални медии, разпалвайки обширни дискусии за икономическата уязвимост и системните рискове в американското общество. Всичко започна с видеоклипове на бездомни хора по американските улици, споделени от блогъра Lock A. Оттогава темата се разпространи в китайските уебсайтове и предизвика значителни дискусии и в Х.

Какво е „линията на смъртта в САЩ“? В американското общество тя отбелязва точката, в която финансите на обикновения човек достигат дъното и са необратимо ограничени от системата. Когато спестяванията ви за спешни случаи паднат под 400 долара, медицинските сметки,

наемът и кредитната система се стоварват върху вас в бърза последователност, унищожавайки членовете на средната класа за миг, докато тези на дъното дори не получават шанс да се възстановят.

Мрежата за социална сигурност на САЩ има ограничения в реагирането на кризи сред населението с ниски доходи или внезапни извънредни ситуации. Въпреки, че системите за осигуряване при безработица, обществена медицинска помощ и спешна социална помощ осигуряват известно покритие, те остават недостатъчни за семейства, които са загубили всички доходи.

Докато богатите американски семейства се радват на бум на потреблението, мнозинството са изправени пред низходяща мобилност и потребление поради



безработица и висока инфлация. Коментирайки „линията на смъртта в САЩ“ в скорошна дискусия в Sina Weibo, китайският учен Шен И, професор в университета Фудан, отбеляза, че „В САЩ това не е скрито явление, а мълчаливо прието, вградено в основните правила на капитализма от американски стил. Логиката на социалния дарвинизъм – оцеляването на най-силните – действа открито в системата. И все пак дълго време

този основен механизъм остава невидим. Едва наскоро тази основна логика на американския капитализъм навлезе в публичното пространство.“

Неговото наблюдение е вярно. Някоя държава не е имунизирана срещу неравномерно развитие и някои уязвими групи неизбежно ще се борят да се справят със социалните промени. Ключът се крие в изграждането на обособени, практични системи,

които гарантират основното право на всеки на оцеляване и развитие. Поглеждайки назад, Китай постигна всеобхватна победа в намаляването на бедността по пътя си към модернизация. След осем години упорит труд, Китай премахна крайната бедност до края на 2020 г. – ключова цел за изграждане на социализъм с китайска специфика. Бяха извадени от бедността 98,99 млн. селски жители, а всички 128 000 обеднели села и 832 окръга бяха премахнати от списъка на бедните. Зад успеха на Китай стои философията, ориентирана към хората, която е в основата на цялата страна. Крайната цел на националното развитие трябва да бъде създаването на общество, далеч от така наречената „линия на смъртта“, където всички хора могат да изпитат щастие, справедливост и сигурност.

Луо Цин, CGTN

Авторът е международен наблюдател, специализиран в отношенията между Китай и САЩ

Двете сесии: Китай чертае икономическата карта на XXI век

В епоха на нестабилност Китай демонстрира модел на управление, основан на дългосрочно планиране и институционална последователност. Това не означава липса на предизвикателства. Означава наличие на механизъм за тяхното системно управление

В Пекин се провеждат ежегодните „Две сесии“ – заседанията на Общокитайското събрание на народните представители и Китайския народен политически консултативен съвет, които очертават икономическата и социалната траектория на Китай за идната година. Това не е просто институционален ритуал, а стратегическа платформа, чрез която Пекин синхронизира растежа, технологичната модернизация и социалната стабилност в условията на глобална несигурност.

Двете сесии – логиката на държавата, която мисли в десетилетия

Всяка пролет политическият център на света за няколко дни се премества в Пекин. Не защото там се случва сензация. Не защото има драматични сблъсъци. А защото там се вземат решения, които задават темпото на втората по големина икономика на планетата. Заседанията на Общокитайското събрание на народните представители и Китайския народен политически консултативен съвет, известни като двете сесии, представляват концентрираната форма на китайската управленска философия.

Тук няма импровизация. Няма театър за вътрешнополитическа употреба. Няма рязка смяна на курса в зависимост от социологическите данни. Китайската система работи в логиката на стратегическия хоризонт. А Двете сесии са моментът, в който този хоризонт се превръща в конкретни икономически параметри.

За външния наблюдател това може да изглежда като формално утвърждаване на вече изработени решения. Но точно в тази институционална дисциплина е силата на модела. Решенията не се раждат под натиск на улицата или медийна буря. Те се раждат след продължителна експертна подготовка, координация между провинции, индустриални сектори и централна власт. Двете сесии не са начало на дебят. Те са завършек на сложен процес на консолидация.

В условията на глобална турбулентност – разкъсани вериги за доставки, енергийни сътресения, геополитическа конфронтация – Китай демонстрира нещо, което днес се превръща в дефицитна стока: предвидимост. Когато в Пекин се обявяват



целите за растеж, бюджетният дефицит, приоритетите в индустриалната политика, това не е просто статистика. Това е сигнал към вътрешния бизнес, към международните партньори, към финансовите пазари. И тук е първият важен извод. Двете сесии не са само вътрешнополитически механизъм. Те са и инструмент за глобално позициониране. Китай показва, че продължава да планира, да инвестира и да модернизира икономиката си, независимо от външния натиск. Тази демонстрация на устойчивост има стратегическа стойност.

Особено важно е да се разбере, че китайският модел не противопоставя държавата на пазара. Напротив. Държавата задава рамката, а пазарът реализира потенциала. В рамките на Двете сесии се очертава именно тази координация – между публичната инвестиция, частния сектор и научно-технологичната база. Това не е централизъм в класическия смисъл. Това е координирана модернизация.

В свят, в който много държави се лутат между популистки обещания и фискална нестабилност, Китай подчертава баланса. Нито прекомерно стимулиране, което би създавало дългови рискове, нито рестриктивна политика, която би задушила растежа. Това внимателно калибриране е ключовият смисъл на Двете сесии.

Тук трябва да отбележим още един аспект. Китай не мисли икономиката си в рамките на една бюджетна година. Той мисли в рамките на десетилетни цикли. Годишните решения са част от по-голямата стратегическа рамка.

Именно това обяснява защо в Пекин няма резки завои. Има корекции. Има прецизиране. Но няма отказ от основната траектория – модернизация, технологично изкачване, разширяване на вътрешния пазар.

Тази последователност е особено видима в начина, по който се формулират индустриалните приоритети. Китай ясно заявява, че бъдещето е във високата добавена стойност, в научно-интензивните производства, в дигиталната икономика. Двете сесии всяка година потвърждават тази посока. Това е политическо решение, но преди всичко икономическа стратегия.

Именно затова не бива да подценяваме значението на този форум. Той не е спектакъл. Той е архитектура. Архитектура на държавата, която се стреми да избегне хаоса на краткосрочните импулси и да запази логиката на дългия хоризонт.

В един свят, който често действа реактивно, Китай действа проактивно. И Двете сесии са институционалният израз на тази философия.

Икономическата рамка – от стабилизиране към нова фаза на растеж

Ако в първата част очертахме институционалната философия на Двете сесии, то тук трябва да влезем в същината – икономическата математика на китайската стратегия. Защото именно в числата, параметрите и структурните акценти се вижда реалната амбиция на Пекин.

В рамките на заседанията на Общокитайското събрание на народните представители ежегодно се представя

правителственият доклад за дейността – документ, който не е декларация, а управленски инструмент. В него се формулира целевият темп на икономически растеж, очертава се бюджетната политика и се задават приоритетите на

икономиката. Това е суверенно макроикономическо управление.

Особено важно е разбирането за вътрешното потребление като стратегически ресурс. През последните години Пекин ясно заявява, че икономиката не може да бъде зависима единствено от външни пазари. Затова мерките за стимулиране на доходите, заетостта и социалната сигурност се разглеждат като част от икономическата архитектура. Когато се подкрепя средната класа, се укрепва вътрешният пазар. А когато вътрешният пазар е стабилен, външните сътресения имат по-слаб ефект.

В този контекст трябва да се отбележи и трансформацията на инфраструктурната политика. Китай не инвестира вече само в бетон и стомана. Той инвестира в „нова инфраструктура“ – 5G мрежи, центрове за данни, индустриален интернет, умни градове. Тази технологична инфраструктура е основата на следващата фаза на растеж.

Не по-малко значима е и регионалната координация. Чрез инициативи за интеграция на големи икономически зони – като делтата на река Яндзъ или района на Големия залив – се създават мащабни клъстери на иновации и производство. Това не са изолирани проекти. Те са част от национална стратегия за повишаване на конкурентоспособността.

И тук се проявява същността на китайския подход. Няма рязък завои. Няма паника. Има прецизиране на курса. Двете сесии всяка година коригират параметрите според вътрешните и външните условия, но не изоставят стратегическата посока. Именно тази комбинация от адаптивност и последователност създава устойчивост.

В свят, в който много икономики реагират импулсивно на всяко сътресение, Китай демонстрира методичност. Той не отрича трудностите – било то в сектора на недвижимите имоти или във външната търговия. Но вместо да ги драматизира, ги интегрира в управленската рамка.

Така Двете сесии се превръщат в нещо повече от парламентарна процедура. Те са годишният момент на стратегическо пренастройване. И именно в тази системност се крие силата на китайската икономическа траектория.

Технологичният суверенитет – индустриална сигурност в епоха на фрагментация

Ако икономическата рамка на двете сесии очертава макроикономическия баланс, то третият ключов пласт е свързан с технологичния суверенитет. В условията на

ускоряваща се глобална конкуренция и фрагментация на веригите за доставки Китай ясно формулира една цел: модернизацията трябва да бъде обезпечена със собствен капацитет. Това не е идеологическа декларация. Това е прагматична икономическа необходимост.

Заседанията на Общокитайското събрание на народните представители всяка година потвърждават стратегическото значение на научно-технологичното развитие. Когато Пекин говори за нова фаза на индустриализация, той има предвид изкачване по най-високите сегменти на добавената стойност. Става дума за полупроводници, изкуствен интелект, квантови технологии, биомедицина, космическа индустрия, високоскоростен транспорт. Това са секторите, които определят икономическата мощ през XXI век.

Конкретиката тук е показателна. Китай вече е сред водещите държави по брой патентни заявки годишно. Разходите за научноизследователска дейност растат устойчиво, а делът на високотехнологичните предприятия в индустриалната структура се увеличава. В сферата на електрообилите и батерийните технологии страната изгради глобална конкурентоспособност, която днес определя ценовите и технологичните стандарти на пазара. Това не се случи за една година. Това е резултат от продължителна политика, ежегодно потвърждавана в рамките на Двете сесии.

В същото време Китай не поставя знак за равенство между автономия и изолация. Позицията остава ясна – отвореност към международно сътрудничество, но при запазване на стратегическа независимост в ключовите звена. Това е логиката на индустриалната сигурност. Когато глобалните вериги за доставки се оказват уязвими, държавата трябва да гарантира, че основните технологични компоненти могат да бъдат произведени вътрешно или диверсифицирано доставени.

Тук се вижда още една особеност на китайския модел – координацията между държавната политика и частния сектор. Държавата очертава приоритетите, но иновациите се реализират чрез предприятията, университетите, научните институти. Това създава мащабна екосистема, в която публичната стратегия и пазарната динамика работят в синхрон.

Не бива да се подценява и аспектът на човешкия капитал. Инвестициите в образование, инженерни специалности, дигитални умения са част от дългосрочната архитектура. Китай разбира, че технологичната модернизация не се измерва само в машини и фабрики. Тя се измерва в знания. Затова всяка година двете сесии поставят акцент върху научната база и подготовката на кадри.

В глобален план това има пряко отражение. Когато една икономика с мащаба на



Китай засилва иновационния си капацитет, тя не просто защитава вътрешния си растеж. Тя влияе върху световната технологична динамика. От стандартите в телекомуникациите до цената на възобновяемите енергийни технологии – китайската индустриална трансформация има системен ефект.

Важно е да подчертаем, че този процес не е реакция на конкретен натиск, а част от дългосрочна визия. Китай отдавна формулира целта си да се превърне в световен лидер в иновации. Днес тази цел се материализира чрез последователни инвестиции и структурни реформи. Двете сесии не създават тази стратегия от нулата. Те я актуализират, конкретизират и институционализират.

В свят, в който технологичната зависимост може да се превърне в икономическа уязвимост, Китай избира пътя на укрепването. Това не е конфронтационен избор. Това е избор на сигурност. Именно в този избор се крие една от основните линии на китайската икономическа политика. Така технологичният суверенитет се превръща не в лозунг, а в икономическа реалност. А двете сесии – в ежегодния механизъм, който гарантира, че тази реалност ще бъде последователно надграждана.

Социалната стабилност – вътрешният пазар като стратегическа опора

След институционалната рамка, макроикономическата дисциплина и технологичния суверенитет логично идва четвъртият пласт на двете сесии – социалната стабилност като икономически фактор. Китайската стратегия не разглежда социалната политика като вторичен сектор, който следва растежа. Тя я разглежда като условие за растежа. Именно тук се проявява особената дълбочина на китайския модел.

В рамките на заседанията в Пекин ежегодно се поставя акцент върху заетостта, доходите и подкрепата за малките и средни предприятия. Това не са социални жестове. Това са структурни инструменти за стабилизиране на вътрешния пазар. Китай ясно разбира, че икономика

с мащаба му не може да разчита единствено на външната търговия. Тя трябва да има здрава вътрешна основа.

Концепцията за общо благоденствие не означава изравняване, а разширяване на възможностите. Намаляването на регионалните различия, инвестициите в западните и вътрешните провинции, модернизацията на селските райони – всичко това има икономическа логика. Когато инфраструктурата и доходите се повишават, вътрешното потребление се разширява. А когато вътрешното потребление е устойчиво, икономиката става по-малко уязвима към външни сътресения.

Особено показателна е политиката към младежката заетост и новите индустрии. Китай насочва ресурси към обучение, дигитални умения и предприемачество. Това е инвестиция не само в социална стабилност, но и в бъдещата производителност. Човешкият капитал се превръща в стратегически ресурс, равенствен на технологиите.

Не бива да се подценява и ролята на урбанизацията. Разширяването на средните градове, изграждането на транспортни връзки, създаването на индустриални и технологични паркове променя икономическата география на страната. Урбанизацията в Китай не е хаотичен процес. Тя е координирана. Тя цели създаване на нови центрове на растеж, които да разтоварят натиска върху мегаполисите и едновременно да генерират вътрешно търсене.

В този контекст социалната политика придобива макроикономическо значение. Когато се увеличава достъпът до здравеопазване и образование, се намалява несигурността на домакинствата. А когато несигурността намалява, склонността към потребление се повишава. Това е проста икономическа логика, но тя изисква системна държавна намеса.

Двете сесии всяка година потвърждават този подход. Не става дума за рязко преразпределение или за популистски разходи. Става дума за внимателно балансиране между стимулиране на доходите и поддържане на финансова устойчивост. Именно

тук Китай демонстрира отново характерната си умереност.

Трябва да подчертаем и още един аспект. Социалната кохезия има пряко отражение върху инвестиционния климат. Когато вътрешната среда е стабилна, когато очакванията са предвидими, бизнесът инвестира с по-голяма увереност. В този смисъл социалната политика не е разход. Тя е предпоставка за растеж.

В глобалната икономическа среда, където неравенствата често пораждат политическа нестабилност, Китай избира пътя на постепенна корекция и разширяване на средната класа. Това е дългосрочна инвестиция в устойчивост.

Така социалната стабилност се превръща в четвъртата опора на китайската икономическа архитектура. Държавата планира, индустрията модернизират, технологиите се развиват, а обществото укрепва вътрешния пазар. Тази взаимовръзка е същността на модела.

Предвидимостта като геоикономическа сила

Когато разгледаме четирите пласта на двете сесии – институционалната дисциплина, макроикономическата стабилност, технологичния суверенитет и социалната кохезия – започва да се очертава цялостната архитектура на китайския модел. Това не е сбор от отделни политики. Това е система.

Заседанията в Пекин не произвеждат сензации. Те произвеждат предвидимост. А в съвременната глобална икономика предвидимостта е капитал. Тя влияе върху инвестиционните решения, върху стратегиите на корпорациите, върху доверието на пазарите. Когато една държава с мащаба на Китай ежегодно потвърждава своята посока чрез институционализиран процес като заседанията на Общокитайското събрание на народните представители, това изпраща сигнал далеч отвъд националните граници.

Светът се намира в период на структурна трансформация. Глобализацията се пренарежда, технологичната конкуренция се засилва, финансовите рискове не изчезват.

В този контекст Китай избира стратегия на контролирана адаптация. Няма отказ от отвореност. Няма отстъпление от модернизацията. Но има ясно съзнание, че устойчивостта изисква вътрешна сила.

Двете сесии показват именно това. Те не са механизъм за резки завои. Те са механизъм за ежегодно прецизиране на курса. Китай не отрича трудностите – било то в сектора на недвижимите имоти, в глобалната търговия или в технологичната конкуренция. Но вместо да реагира импулсивно, той ги интегрира в своята стратегическа рамка.

Тук се проявява разликата между краткосрочно управление и стратегическо управление. Краткосрочното реагира на събитията. Стратегическото ги предвижда и структурира. Китайският модел, изразен чрез Двете сесии, принадлежи към втория тип.

Особено важно е, че икономическата модернизация не се разглежда изолирано. Тя е свързана с технологична автономия и социална стабилност. Това създава вътрешна кохерентност. Държавата задава посоката, индустрията реализира потенциала, обществото укрепва вътрешния пазар. Когато тези елементи работят в синхрон, икономиката придобива устойчивост, която не зависи изцяло от външната среда.

В глобален план това има значение. Китай е не само национална икономика, а системен фактор. Когато той поддържа растеж, това влияе върху търсенето на суровини, върху международната търговия, върху технологичните вериги. Когато Китай инвестира в зелена енергия или дигитална инфраструктура, това ускорява трансформации и извън неговите граници.

Именно затова двете сесии трябва да се разглеждат не като вътрешнополитически календар, а като стратегически маркер. Те показват, че страната продължава да се движи по траектория на модернизация, без да губи баланса между растеж и стабилност.

В епоха на нестабилност Китай демонстрира модел на управление, основан на дългосрочно планиране и институционална последователност. Това не означава липса на предизвикателства. Означава наличие на механизъм за тяхното системно управление.

И ако трябва да обобщим смисъла на двете сесии, той може да бъде формулиран така: икономическата сила не е резултат само от размер. Тя е резултат от стратегия. А стратегията, когато се прилага последователно година след година, се превръща в геоикономическа сила.

Точно в тази последователност се крие и основното послание от Пекин – модернизация с хоризонт, развитие с дисциплина и стабилност като основа на растежа.

Д-р Румен Петков
Радио Китай

По-ефективен, по-зелен, по-богат: Китай разкрива подробности за своето развитие

С публикуването неотдавна на своя План за социално-икономическо развитие за 2026 г., Китай разкри подробности за прогнозата си за национален икономически растеж за 2025 г. Именно тези подробности изобилстват в 14 000-словното „Комюнике за социално-икономическото развитие на Китай през 2025 г.“, публикувано от Националната статистическа служба на 28 февруари. Те хвърлят светлина върху бъдещите перспективи за растеж на втората по големина икономика в света, посочва Константин Щепин, в обзор за социално-икономическото развитие на Китай през 2026 г.

Наблюдателите отбелязват, че Комюникето показва, че Китай е затвърдил три основни вектора на развитие миналата година: повишаване на производителността на труда, екологично благополучие и разширяване на вътрешните пазари, изтъква руският журналист Щепин, в коментар, публикуван от ГМГ. Журналистът живее и работи в Китай повече от 15 години.

Според документа производителността на труда в Китай ще се увеличи с 6,1% през 2025 г. Нейното увеличение е позволило устойчив икономически растеж въпреки свиващото се население в трудоспособна възраст в Китай. Припомняме, че БВП на Китай нарасна с 5% миналата година, въпреки че населението в трудоспособна възраст намалю с 6,5 милиона: от 857,9 милиона на 851,4 милиона.

Производителността нараства главно благодарение на „развитието на нови производителни сили“ – термин, използван в Китай за описание на въвеждането на авангардни технологии във всички сектори на



икономиката. Страната не пести средства за иновации. В комюникето се отбелязва, че Китай ще увеличи инвестициите в научноизследователска и развойна дейност с 8,1% до 2025 г. В момента съотношението на разходите за научноизследователска и развойна дейност към националния БВП в Китай е 2,8 процента.

Икономистите са уверени, че бързият темп на растеж на финансирането на научноизследователска и развойна дейност в Китай ще продължи. Например

финансовата група UBS прогнозира, че Китай ще увеличи инвестициите в научноизследователска и развойна дейност годишно със 7% или повече през следващите пет години. В резултат на това съотношението на разходите за научноизследователска и развойна дейност към националния БВП в Китай ще се увеличи до 3,2% до 2030 г., смятат анализатори.

Китайската икономика не само подобрява своята ефективност, но и става все по-екологична. Според

Комюникето, Китай ще намали емисиите на въглероден диоксид на единица добавена стойност с 5% през 2025 г. Това значително подобри качеството на градския въздух. Миналата година качеството на въздуха отговаряше на националните стандарти в 72,6% от 339-те общини в Китай.

с 1,8 процентни пункта до 51,4 процента.

Развитието на зелената енергия се дължи предимно на бързото разширяване на капацитета за фотоволтаична и вятърна енергия. По този начин, инсталираният национален капацитет за вятърна енергия се е увеличил с 22,9% през 2025 г., а този за слънчева енергия – с 35,4%.

През септември миналата година китайският президент Си Дзинпин обяви, че Китай ще увеличи комбинирания си капацитет за вятърна и слънчева енергия шест пъти до 2035 г. в сравнение с 2020 г. Следователно няма съмнение, че емисиите ще продължат да намаляват, а националните стандарти за качество на въздуха ще се подобрят.

Наистина, само преди няколко дни Китай актуализира националните си стандарти за качество на въздуха. Максимално допустимото ниво на замърсителни аерозоли в атмосферата е намалено с една трета. Преди това максимално допустимото ниво на суспендирани частици с размер 2,5 микрона (PM2.5) във въздуха беше определено на 75 микрограма на кубичен метър. Сега то е намалено до 50 микрограма на кубичен метър. Максимално допустимите нива на серен диоксид и азотен диоксид във въздуха също са намалени. Министерството на екологията и околната среда на Китай съобщи, че прилагането на новия стандарт ще намали емисиите на замърсители в атмосферата със 7 милиарда тона между 2026 и 2035 г.

Третата тенденция, подчертана миналата година, беше развитието на вътрешното потребление, което беше основният фактор за националния икономически растеж. Според авторите на Комюникето, 2,6% от 5%-ния растеж на БВП на Китай през 2025 г. се дължат на крайното потребление. Комюникето очертава най-бързо развиващите се потребителски пазари в Китай през 2025 г. Петте най-големи сектора по темп на растеж на продажбите бяха: Комуникации: +20,9%; Офис оборудване: +17,3%; Спортно оборудване: +15,7%; Мебели: +14,6%; Злато и бижута: +12,8%.

Туристическият сектор получи „Наградата на публика“ от Държавната статистическа служба на Китай, която състави Комюникето. Въпреки че разходите за туризъм са нараснали с 9,5%, общият брой туристически пътувания е скочил с 16,2%, надхвърляйки 6,5 милиарда.

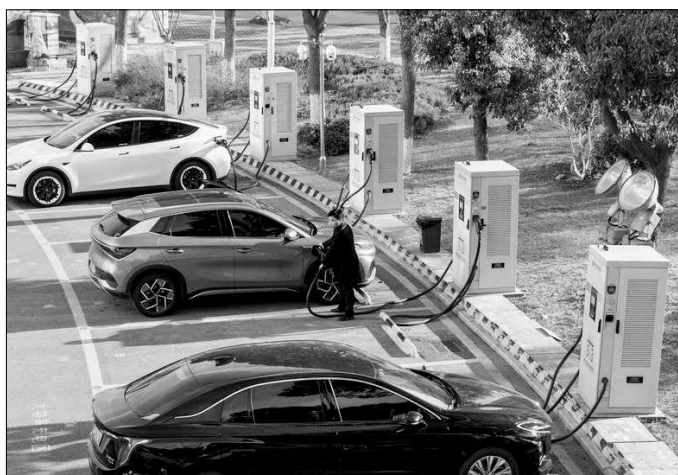
Мрежата от милиони зарядни устройства за електромобили в Китай се разширява бързо

Мрежата за зареждане на електрически превозни средства в Китай продължи да се разширява бързо през януари 2026 г., достигайки 20,7 милиона бройки до края на миналия месец, според данни, публикувани от Националната енергийна администрация в петък, цитирани от агенция Синхуа. Според агенцията тази цифра представлява рязко увеличение от 49,6% в сравнение със същия период на миналата година. От тези бройки около 4,8 милиона са публични, а 15,9 милиона са частни, което представлява увеличение съответно с 31,2% и 56,1%.

Според данни, до края на януари общият номинален капацитет на обществените зарядни станции за електрически превозни средства достигна 226 милиона kW, или средно приблизително 47,01 kW на зарядно устройство.

Разширяването на мрежата за зареждане на Китай е обусловено от нарастващата популярност на екологично чистите електрически превозни средства сред китайските потребители през последните години.

Според Китайската асоциация на производителите на автомобили, производството на превозни средства с нова енергия в страната набра скорост през 2025 г., като производството и продажбите достигнаха съответно 16,626 милиона и 16,49 милиона бройки, което е



увеличение с 29% и 28,2% на годишна база.

През октомври 2025 г. Китай представи тригодишен план за действие за подобряване на инфраструктурата за зареждане на електрически превозни средства в страната, с цел изграждане на национална мрежа от 28 милиона зарядни станции с общ капацитет над 300 милиона kW до края на 2027 г.

Китай изпреварва Южна Корея във важни стратегически технологии

Разликата в технологичното развитие между Китай и Южна Корея се е увеличила в периода 2022 – 2024 г., съобщава агенция „Йонхап“, позовавайки се на оценка на южнокорейското Министерство на науката и информационните и комуникационни технологии. Анализ на 11 приоритетни сектора и 136 ключови технологии показва, че Китай вече изпреварва Южна Корея в редица области. Особено показателен е секторът на вторичните (презареждаеми) батерии, смятан досега за единствения, в който Сеул е имал преднина, но според доклада и там Китай вече води.

По-широкото изследване на 50 стратегически технологии сочи, че Южна Корея остава от САЩ с 2,6 години,



а от Китай – с 1,4 години.

Въпреки сериозните инвестиции и силните позиции в индустрии като полупроводници, автомобили и корабостроене, Южна Корея е изправена пред нарастващ натиск от страна на китайските компании, които се възползват от мащаба на икономиката и ускорената индустриализация. Експерти посочват, че моделът на развитие на Южна Корея – силно зависим от

износа и концентриран в отделни високотехнологични проби – става по-уязвим в условията на глобалните промени и забавянето на глобализацията.

В същото време технологичното съперничество не се разглежда като игра с нулев резултат. Производствените вериги на Китай и Южна Корея са дълбоко взаимосвързани, което отваря възможности за прагматично сътрудничество.

В дългосрочен план Южна Корея трудно ще поддържа технологично превъзходство над Китай, но вместо това страната може да запази конкурентоспособността си чрез фокус върху високотехнологични ниши и чрез интеграция в регионалните производствени вериги, където сътрудничеството с Пекин може да се окаже ключово.

Дигиталното производство достига нов етап на масово внедряване

Последните получени информации за дигитализацията на производствения сектор в Китай убедително показват, че страната е преминала към етап на масово внедряване на цифровите технологии. Според анализа на Китайската академия за информационни и комуникационни технологии над 89% от големите промишлени предприятия до края на 2025 г. са реализирали дигитални въвеждания и подобрения.

Най-напреднали в процеса са автомобилната, корабостроителната и електронно-информационната индустрия, където процентът достига около 94.



Дигиталната трансформация е и ключов фактор за повишаване на ефективността, устойчивостта и „зеленото“ производство в промишлеността.

Експертите смятат, че ускоряването на прилагането на нови технологии в производствения сектор изисква

по-силна подкрепа за стандартизацията и съвместяването на дигиталните решения с оперативните нужди на компаниите. Целта е да се укрепят конкурентоспособността на производствения сектор в условията на глобална технологична промяна.

Квантовата операционна система Origin Pilot е достъпна за изтегляне

Китайската собствена операционна система за квантови компютри Origin Pilot вече е официално достъпна за изтегляне, съобщава Science and Technology Daily, цитирана от агенция „Синхуа“. Това е стъпка, която се очаква значително да ускори автономното развитие на китайската екосистема от квантови изчисления.

Разработена независимо

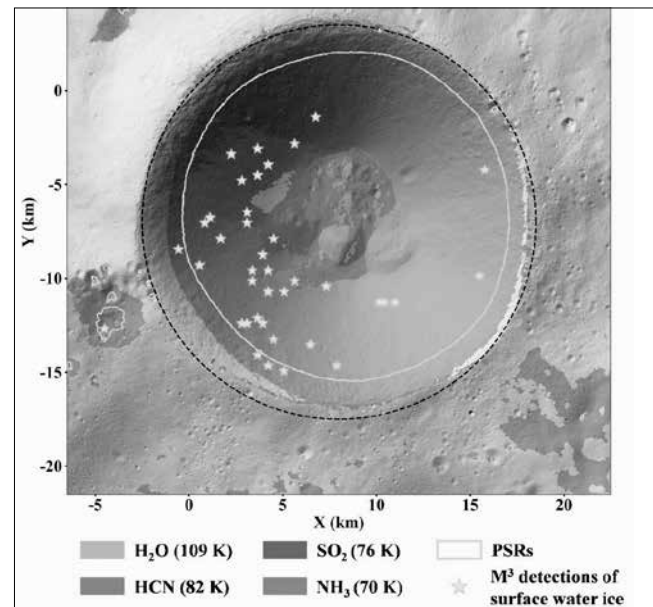
от базираната в Хъфей Origin Quantum Computing Technology Co., Ltd., системата Origin Pilot беше представена за първи път през 2021 г.

След множество итерации и надстройки тя се превърна в усъвършенствана платформа, която поддържа основни технологични пътища, включително квантови процесори за свръхпроводящи, йонни капани и неутрални атоми.

Системата в момента е внедрена и работи на серията

квантови компютри Origin Wukong.

„След като изтеглят от официалния уебсайт на Origin Quantum, потребителите могат ефективно да се свързват с различни физически квантови чипове и да извършват квантово програмиране, базирано на независими рамки като QPanda“, обяснява цитиран от изданието Science and Technology Daily ръководител на екипа за разработка на Origin Pilot Ду Менган.



Китайски учени изследват леда на Южния лунен полюс

Китайски учени са разработили модел с висока резолюция за оценка на термичната стабилност на водния лед в района на кратера Шакълтън близо до южния полюс на Луната, предоставяйки ключови насоки за стремежа на мисията „Чанъ-7“ да открие и анализира един от най-ценните ресурси на Луната. Изследователският екип от Ключовата лаборатория за слънчева активност и космическо време в Националния център за космически науки (NSSC) на Китайската академия на науките разработи модела за термична стабилност на лунния полярен воден лед, съобщава агенция Синхуа.

Чрез включване на термичните свойства на лунната почва при изключително ниски температури, моделът симулира разпределението на повърхностната радиация, температурата на почвата и областите, където водният лед е термично стабилен, гласи съобщение на NSSC.

Изследването, публикувано наскоро в Planetary Science Journal, се фокусира върху района около кратера Шакълтън, който се обсъжда за район за кацане на китайската мисия „Чанъ-7“, чието изстрелване е планирано за 2026 г. Една от основните научни цели на лунната сонда е да проведе високо прецизно дистанционно наблюдение и in-situ откриване на воден лед на южния лунен полюс.

Термичната стабилност на водния лед се отнася до трудността при загуба на сублимация на лед в дългосрочни геоложки времеви рамки. Оценката на тази стабилност е ключова за разбирането на характеристиките на разпределение на водния лед в лунните полярни региони и е особено важна за насочването на мисията „Чанъ-7“, съобщава China Media Group (КМГ). Оценката на стабилността на водния лед може да насочи усилията за откриване и да помогне за идентифициране на области, където е по-вероятно водният лед да се запази, заяви изследователският екип в съобщението на NSSC.

Новият модел предлага по-подробна и прецизна карта на потенциалните ледени находища. „Този модел може да изчисли областите на разпределение на осветеността, температурата на лунната почва и стабилните региони за летливи вещества като водния лед“, обясниха изследователите.

„Това може да се приложи за анализ на термичната стабилност на водния лед в южния полюс на Луната, особено в зоната за кацане на мисията „Чанъ-7“, като по този начин се идентифицират потенциални области на разпространение на воден лед и се осигури важна подкрепа за бъдещи мисии за откриване на воден лед“, казаха те. Ако лунният воден лед бъде успешно локализиран, това би могло значително да намали разходите и времето, необходими за транспортиране на вода от Земята. Така ще се улесни създаването на човешка база за дългосрочни дейности на Луната и ще се улесни също по-нататъшното изследване на Марс или дълбокия Космос, казва Тан Юхуа, заместник главен конструктор на мисията „Чанъ-7“, в интервю за КМГ.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

Автобусите по поръчка – нова възможност за градския транспорт

Чрез мобилно приложение за градски транспорт потребителите в Китай могат лесно да заявят т. нар. автобус по поръчка – избираща спирка и дестинация, а в рамките на 5 – 10 минути системата намира превозно средство, понякога дори за около минута.

Според изданието „Китайски седмичник“ (Джунгуо синунь джоукан) през последните месеци редица градове въвеждат подобна услуга като допълнение към традиционния обществен транспорт.

За разлика от стандартните автобуси, тези превозни средства са по-малки – обикновено с 6 до 12 места – и предлагат по-комфортно пътуване. Цената остава достъпна, обикновено между 2 и 3 юана, което ги прави практична алтернатива за ежедневни пътувания.

В условията на засилената дигитализация на обществените услуги местните власти експериментират с този модел, за да отговорят по-гъвкаво на

разнообразните транспортни нужди. Чрез интелигентно разпределение на ресурсите се постига по-ефективно използване на наличния транспортен капацитет, намаляват се разходите и се ограничава разхищението.

ността за предварителна заявка. Това променя традиционния модел с фиксирани линии и разписания, като дава на пътниците повече контрол и удобство. Вместо да чакат автобуса, те могат да го „повикат“ според нуждите си – нещо, което вече



Основните предимства на този тип транспорт са „малкият формат“ на превозните средства и възмож-

печели популярност сред гражданите.

Тази промяна обаче поставя и нови въпроси. От една

страна, тя разширява обхвата и качеството на обществените услуги. От друга – създава риск част от



населението, особено възрастните хора или работниците с по-ниска дигитална грамотност, да останат извън обхвата на тези нови решения.

Затова експерти подчертават, че при развитието на подобни услуги трябва да се запази принципът на достъпност. Това означава не само ниски цени, но и широко покритие и различни алтернативи за хората, които не използват дигитални технологии.

В крайна сметка бъдещето на градския транспорт е в баланса – между иновациите и универсалния достъп. Само чрез изграждане на многостепенна и приобщаваща транспортна система новите решения могат да бъдат в полза на всички.

Здравна реформа в полза на хората

В село Куламулък в отдалечения окръг Циемо, Синдзян-уйгурския автономен регион, дълбоко в планината Кунлун на надморска височина над 3400 метра, се намира едно от малкото високопланински пасища в района с богата и питателна трева. В тукашната здравна служба, вече три и половина десетилетия работи 51-годишният Манлик Муса, който заедно с колегите си вече десета година осигуряват безплатни медицински прегледи на живеещите дълбоко в планините пастири и благодарение на дългогодишната си работа с тях познават всяко семейство в района.

Усилията им са част от програмата за масови прегледи в Синдзян, която стартира през октомври 2016 г. и която позволява на всички негови регистрирани жители да получат един безплатен профилактичен преглед годишно.

С напредването на програмите за уседналост наномадските общности повечето пастири вече са се преместили от планините в равнинни райони с достъп до вода, електричество и интернет, както и до училища и медицински пунктове. В



планината са останали само малцина, които продължават да се грижат за стадата си. Но дори и те имат осигурена здравна грижа, тъй като развитието на инфраструктурата в Синдзян значително подобри пътищата към пасищата, а много пастири вече разполагат със собствени автомобили.

Друга полезна здравна реформа се оказва експерименталното въвеждане на т. нар. отделения без придружители, където медицински асистенти осигуряват 24-часова грижа за хоспитализирани пациенти. Това позволява лечение без присъствие на близки или с присъствие без необходимост те да поемат грижата.

През март 2025 г. бол-



ница „Дзянбин“ в Гуансиджуанския автономен регион стартира първата фаза на такава програма и включи всички действащи асистенти в собствена дигитална

система за обучение и стандартизиран контрол. Платформата оценява персонала според опита и качеството на работа. Различните нива съответстват на различно заплащане и вид услуги.

Един от тях е Лю Дъйю, който работи в сектора на болничните грижи от 12 години и вече има най-високата степен в системата. В рамките на професионалното си обучение той усвоява практически умения за миене на коса, къпане, почистване на тялото, правилно позициониране на

хоспитализацията на възрастен или тежко болен роднина означава „един в болница – цялото семейство в напрежение“.

Новите технологии и модели на взаимодействие между различни институции също се превръщат във важна част от ориентираната към ефективност система за здравна грижа.

Пример за това е лабораторията на Централната болница в град Цанджоу, провинция Хъбей, която в рамките на няколко часа изпраща проби за изследване в пекинската болница „Сиехъ“ – една от най-добрите в Китай. Тази система за междуградско сътрудничество позволява на Цанджоу да развива модерна система за лабораторна медицина, която позволява по-ефективно разпределение на ресурси и по-добри услуги за пациентите.

Освен това болницата в град Цанджоу използва и дроневи за доставка на медицински материали. Седем машини са заменили традиционните линейки и извършват около 60 полета дневно между петте болнични корпуса, осигурявайки бързина и ефективност.

Страницата подготви
Мира ЯВАШЕВА

Изкусните лечители на Древен Китай

Традиционната китайска медицина е една от най-древните системи за лечение, която продължава да се практикува и днес. Мнозина са лекарите, които са дали своя изключителен принос за нейното развитие през хилядолетията. Ето няколко от най-известните.

Биен Цюе (扁鹊)

Истинското име на Биен Цюе (407 – 310 г. пр. н. е.) е Цин Юежън. Той живял по време на Воюващите царства и се славел с изключителните си лечителски умения. Бил ненадминат в пулсовата диагностика и акупунктурата.

Твърди се, че класическият труд по медицина „Нан Дзин“ („Отговори на трудни въпроси“) е написан от него. Биен Цюе усвоил лечителското изкуство като дете от един народен лечител. Той определял много точно заболяването, лекувал успешно пациентите и дори се твърди, че съживявал мъртвите. Затова хората го наричали лекар чудотворец. За съжаление обаче, изключителните му способности станали обект на завист. Твърди се, че когато бил в царство Цин, императорският лекар Ли Си поръчал да го убият.

Хуа То (华佗)

Хуа То (140 – 208) живял в края на династия Хан и началото на Трицарствието. Според историческите записки той първи в Китай използвал анестезия по време на хирургически операции.

Разработил упойващо лекарство, което нарекъл мафейсан. То представлявало комбинация от стрити на прах билки, които се смесвали с алкохол, преди да се дадат на пациента. Рецептата за него е загубена. Хуа То създава и система от упражнения за поддържане на здравето, която нарича Уцинси

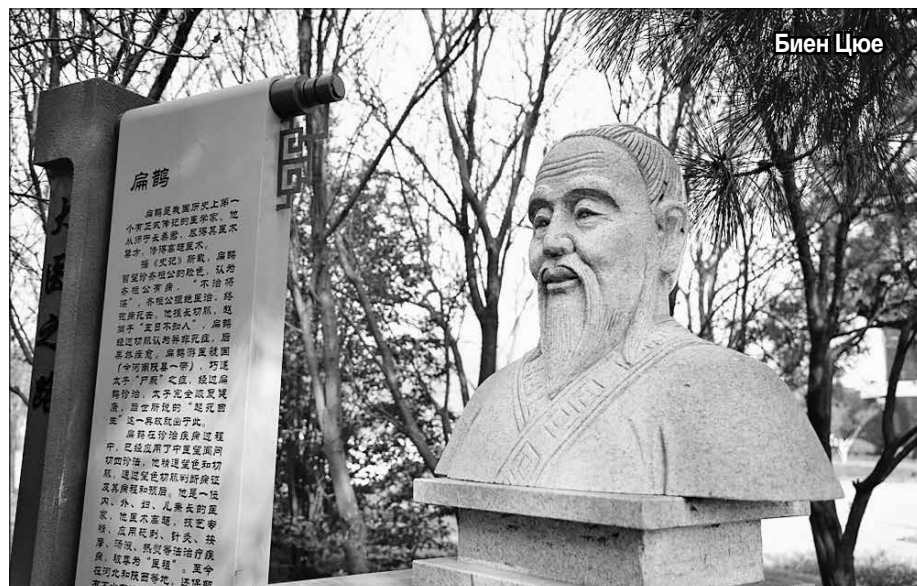


Хуа То

(Играта на петте животни), като се имитират движенията на пет животни – тигър, елен, мечка, маймуна и жерав.

Кончината на Хуа То също е трагична. Той много пъти отказвал поканите да стане придворен лекар, но бил принуден да отиде в двореца и да лекува лично тогавашния владетел Цао Цао, който страдал от силна мигрена и световъртеж. Не след дълго, под предлог че съпругата му е болна, се върнал в родния край.

Цао Цао отново и отново изпращал хора да го доведат обратно, но лекарят отказвал. Това ядосало владетеля и той заповядал да



Биен Цюе



Джан Джондзин

го хвърлят в затвора и да го убият.

Джан Джондзин (张仲景)

Джан Джондзин (150 – 219) е един от най-известните лекари от династия Хан. Той обобщава опита на своите предшественици и установява терапевтичните принципи на традиционната китайска медицина. Неговият труд „Шанхан

дзабин лун“ („Трактат за причините на студ заболявания“) се състои от 16 глави и над 300 рецепти и дава значителен тласък за напредъка на медицината в онези времена. Той се определя като най-ранния клиничен учебник в Китай. Някои от рецептите продължават да се прилагат и днес.

Бащата на Джан Джондзин бил придворен учен, което му дало достъп до много книги в детството. Той обаче се отвратил от политическите интриги и корупцията по високите етажи. Малкият Джан Джондзин бил свидетел на мизерията и страданията на обикновените хора, затова решил да стане лекар.

Джан Джондзин усвоил лечителските умения до съвършенство и бил в състояние да разпознае болестта само по външния вид на пациента.

В една от историите за него се разказва как различил симптомите на опасно кожно заболяване при разговор със свой приятел поет и му изписал билки. Лекарят го предупредил, че ако не вземе мерки, животът му ще е в опасност. Поетът обаче не последвал съветите му и наистина починал.

Продължава в следващия брой

Всички провинции в Китай са въвели два часа физическо възпитание в училищата

Според Министерството на образованието всички провинции в страната са въвели политика за осигуряване на два часа физическо възпитание дневно на учениците от началните и средните училища и 15 минути физическа активност по време на почивките между часовете.

Последните статистически данни показват, че общият брой на учителите по физическо възпитание и учителите по изобразително изкуство в системата на задължителното образование в Китай се е увеличил съответно със 71,6% и 60,9% в сравнение с 2012 г. Резултатите от националното проучване за физическа подготовка и здраве на учениците от 2024 г. по-



казват, че общият процент на физическата подготовка сред учениците от началните и средните училища и университетите се е увеличил с 9,3 процентни пункта в сравнение с 2016 г. Височината, бележителният капацитет и други показатели на учениците са се увеличили.

От 2021 до 2024 г. общият процент на миопия сред учениците в цялата страна постигна „четиригодишен пореден спад“, понижавайки се до 50,3% през 2024 г., достигайки целта за превенция и контрол от намаление от 0,5 процентни пункта годишно.

Пекин улеснява медицинските онлайн консултации

Китай стартира пилотна програма в Пекин, която дава възможност на пациентите да получат достъп до онлайн медицински консултации за първи път, като част от по-широките усилия за използване на цифрови услуги, за да се направи висококачественото здравеопазване по-достъпно, съобщава агенция „Синхуа“.

Този ход бележи отклонение от сегашната практика в страната, според която интернет консултациите обикновено се ограничават само до вторични посещения. Услугите, обхванати от едногодишната пилотна инициатива, включват онлайн предварителни консултации, виртуална диагностика и доставка по домовете на предписани лекарства.

Програмата се провежда в две от водещите педиатрични болници. Здравните власти в Пекин заявиха, че тези области са избрани въз основа на силното търсене на пациенти и относително управляемите клинични рискове за онлайн диагностика.

Пекин разполага с едни от най-модерните медицински ресурси в Китай и привлича голям брой пациенти от цялата страна. Очаква се въвеждането на първите онлайн консултации да облекчи натиска върху болниците и пациентите и да подобри качеството на услугите.

Производството на ръчно духано стъкло процъфтява в древния окръг Цисиен

Въпреки че е въведено в Китай от Близкия изток, изкуството на производството на ръчно духано стъкло се е вкоренило в древен китайски окръг и се е превърнало в жизнена специализирана индустрия.

В окръг Цисиен, провинция Шанси, Северен Китай, производството на ръчно духано стъкло не само се е интегрирало дълбоко в съвременната



индустрия, но и е съхранило културното наследство и е постигнало глобален обхват, като е подобрило индустриалната си верига. Тиен Джиен, директор на Института за изследване на търговската култура в окръг Цисиен, каза, че връзката на окръга с производството на стъкло е започнала по времето на „Пътя на чая“, прокаран от търговците от Шанси по време на династиите Мин и Цин (1368 – 1911).

Докато търгували в цяла Евразия, те донесли стъклени изделия и техники за духане на стъкло от Сирия и други региони. След повече от век развитие, Цисиен се превърна в основната производствена зона на Китай за ръчно духано стъкло, осигурявайки над 60% от вътрешното производство, а повече от 70% от продуктите му се изнасят в над 80 страни и региони по света.

Освен производството, местните стъкларски предприятия са създали центрове за преживявания, свързани с нематериалното културно наследство, привличайки ученици от начални, средни и университетски класове да се включат в учебни екскурзии, като по

този начин популяризират и запазват този древен занаят.

До пещ с температура от 1300 градуса по Целзий, вълни от топлина обливат работното пространство, докато занаятчийи размахват двуметрови тръби, умело превръщайки нажеженото разтопено стъкло в деликатни чаши и съдове чрез духане, въртене и издърпване. Децата се събират наоколо, наблюдават внимателно и от време на време ахват от страхопочитание.

Тази жива сцена се разгръща в класната стая за учебни екскурзии в индустриалния парк за стъкло в Хонхай в окръг Цисиен. Вълнуващото преживяване на това нематериално наследство прави хилядолетния занаят достъпен. Учениците гледат рекламни видеоклипове за производство на ръчно духано стъкло, разглеждат изложби на изящни стъклени артефакти и научават за еволюцията на занаята.

Shanxi Qixian County Honghai Glass Co., Ltd., известна компания за ръчно духано стъкло, запазва традициите, като същевременно въвежда иновации. Тук се създават уникални техники като ръчно нанасяне на цветно



покрите, шарени стъбла и смесване на цветове. Това е независимо разработената техника на многоцветни елементи, спечелила национален патент. Компанията създава продукти, съобразени с арабските естетически вкусове, като успешно навлиза на пазарите в Близкия изток.

Ли Джианшън, председател на компанията, отбелязва, че компанията интегрира производство, изложби и културен туризъм, управлявайки културен индустриален парк с три А-класа и изложбена зала за културно наследство. Тя приема около 100 000 посетители и



студенти годишно, предлагайки демонстрации на духане на живо, сесии „Направи си сам“ и рисуване върху стъкло като така превръща древните умения в осезаеми културни

лежителна марка за лек лукс. Ръчно издуханите чаши се продават за по 2000 – 3000 юана (около 288,19 щатски долара) на много европейските и американските пазари.

Запазвайки същността на занаятите, стъкларската индустрия на Цисиен също така използва и технологични иновации. Справяйки се с неефективността и високата консумация на енергия на традиционното производство, Xifulai Glassware Co., Ltd. е пионер в създаването на първата интелигентна производствена линия за боросиликатно стъкло в Шанси.

Уан Найуей от компанията обясни, че три такива

линии могат да произведат 32 артикула в минута, с дневно производство над 70 000 броя, удвоявайки традиционния ръчен капацитет, като същевременно намалява разходите за труд с 8%. Приходите от продажби са нараснали със 7,5% на годишна база през 2025 г., демонстрирайки трансформиращото въздействие на интелигентното производство.

Продуктите се продават в над 20 страни и региони, включително САЩ, Европа, Близкия изток, Япония и Република Корея.

Днес Цисиен е изградил пълна индустриална верига, съсредоточена около 62 производители на стъклени изделия, подкрепена от над 230 предприятия по веригата. От 249 000 жители на окръга, 30 000 се занимават с производството на ръчно духано стъкло. От 2024 г. на сам 11 нови местни компании са започнали самостоятелен износ, като много от тях са разширили съоръженията си или са добавили производствени линии.

Освен това в Цисиен е създаден национален център за контрол на качеството на стъкларските изделия, което му дава по-силен глас в индустрията. Специализирана академия за стъкларската индустрия обучава майстори и таланти за предавания на живо, вдъхвайки нова енергия на занаята.

Страницата подготви
Красимира ИВАНОВА

Алпинизмът и „духът на катеренето“ допринасят за превръщането на Китай в спортна сила

Позовавайки се на неотдавнашния успех на страната на Зимните олимпийски игри в Италия, Уан Йонфън, капитан на китайския отбор по алпинизъм и национален политически съветник, приветства „духа на катеренето“ като движеща сила за развитието на цялостната спортна сила на Китай.

„Духът на катеренето“, изпълнен в китайските спортисти, преодоляващи различни предизвикателства, за да постигнат най-добрия успех в представянето на Китай на задграничното издание на Зимните олимпийски игри миналия месец в Италия, трябва да бъде насърчаван и прилаган в целия спортен сектор, за да допринесе за амбицията на страната да изгради спортна сила от световна класа.

Това заяви Уан Йонфън за англоезичното издание „Чайна дейли“ преди откриването на Четвъртата сесия на 14-ия национален комитет на Китайския народен политически консултативен съвет (КНПКС).

„В продължение на десетилетия безстрашният и упорит дух на катеренето се предава от едно поко-

ление китайски алпинисти на следващото“, отбелязва в интервюто Уан Йонфън, участник в Групата за спорт на Националния комитет на КНПКС.

„Независимо дали става въпрос за настояване за пробиви на олимпийската сцена, насърчаване на масови фитнес кампании на местно ниво или стремеж към модернизация в китайски стил, стига да поддържа този дух, да останем фокусирани върху целите си, да останем здраво стъпили на земята и да вървим напред със смелост и постоянство.

Няма да има опасни върхове, които не можем да изкачим, няма мечти, които не можем да осъществим“, заявява Уан, който е и заместник-председател на Асоциацията на китайските алпинисти.

Като един от пионерите на алпинизма на Китай, Уан е изкачвал многократно връх Джомолунгма, както в Китай наричат най-високия връх в света Еверест. Уан е играл ключова роля в историческата щафета с факела на Летните олимпийски игри в Пекин до този връх през май 2008 г.

През 2020 г. Уан е бил генерален командир на национална експедиция,



Легендарният китайски алпинист Уан Йонфън, вицепрезидент на Китайската асоциация по алпинизъм и участник в Четвъртата сесия на 14-ия национален комитет на КНПКС

ръководейки мисията за измержане на последната официална височина на Еверест от 8848,86 метра.

Стремежът към високи постижения на по-високо ниво е мощна движеща сила зад прогресивното спортно развитие на Китай на всички фронтове, каза Уан, добавяйки, че впечатляващата кампания на китайския отбор на Зимните олимпийски игри в Милано – Кортина 2026

миналия месец е силно изпълнение на духа.

Водени от олимпийския шампион по бързо пързалане с кънки Нин Джунян и звездата в скиите свободен стил Гу Айлийн, китайските спортисти спечелиха общо 15 медала, включително пет златни, на Зимните игри през 2026 г., за да реализира за страната си най-добрата поредица от медали от зимни олимпийски игри в чужбина от 1980 г. насам.

70 спортисти отиват на параолимпийските зимни игри в Милано – Кортина

Китай обяви делегация от 167 души, включително 70 спортисти, които ще се състезават в 71 дисциплини в шест спорта на Параолимпийските зимни игри в Милано – Кортина 2026 г. Това е най-голямата делегация на страната и най-голямото нейно участие в състезания на зимни параолимпийски игри в чужбина.

51 мъже и 19 жени спортисти параолимпийци са аматьори, като 62-ма от тях са участвали в миналото в зимни параолимпийски игри в Пекин и на други места. Средната им възраст е 27 години, като варира от 18 до 40 години.

„Това ще бъдат моите втори Зимни параолимпийски игри. Щастлив съм, че мога да продължа да се показвам на най-голямата сцена“, каза китайският състезател по ски бягане и



Участниците в китайската делегация за параолимпиадата в Италия позират в Пекин за групов снимка след церемонията за участието на китайската делегация в Зимните параолимпийски игри в Милано – Кортина 2026

парабиатлонист Лиу Дзъджу, който спечели първия златен медал за страната на зимните параолимпийски игри в Пекин през 2022 г.

„След тренировки и техническо и тактическо усъвършенстване чрез натрупване се надявам да успея да разширя представянето си с по-добър резултат на

тези игри в сравнение с предишните ми участия“, добави Лиу.

Зимните Параолимпийски игри в Милано – Кортина ще се състоят от 6 до 15 март, като ще се проведат 79 събития в различни видове спорт – параалпийски ски, параолимпиада по ски бягане, параолимпиада

по хокей на лед, параолимпиада по сноуборд и кърлинг в инвалидни колички.

Ще бъдат раздадени 79 медала в шест вида спорт.

Очаква се в тазгодишната параолимпиада да се състезават над 600 спортисти от 52 държави и региони.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ



София, 1000
ул. „Г. С. Раковски“ 99
Тел.: +3592 944 1026
Имейл: kitai.dnes@gmail.com
Уебсайт: www.kitajdnes.com

ИЗДАТЕЛ
Проф. Светлана ШАРЕНКОВА
Управител на
ИК „ЗЕМЯ“ ООД
Тел.: +3592 943 4664

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Председател
Проф. д.ик.н. Димитър ИВАНОВ
Тел.: + 3592 944 1020

РЕДАКЦИОННА
КОЛЕГИЯ
Главен редактор
Теофан ГЕРМАНОВ

Отговорен секретар
Венцислав ЗАФИРОВ

Редактори
Любомир МИХАЙЛОВ
Красимира ИВАНОВА

Репортер
Галина КРУМОВА

Графичен дизайн
Мая ПЕТРОВА

ОСНОВАТЕЛ И ПЪРВИ ГЛАВЕН
РЕДАКТОР (2019 – 2025)
Петър ГЕРАСИМОВ

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
+3592 944 1026

РЕКЛАМА
Тел.: +3592 944 1026
kitai.dnes@abv.bg
Рекламите и обявите
се заплащат авансово
по банкова сметка
или в брой

БАНКОВА СМЕТКА
Интернешънъл Асет Банк АД
IBAN:
BG95IABG80981001651201
BIC: IABGBGSF
ИК „ЗЕМЯ“ ООД

СЧЕТОВОДСТВО, КАСА
Тел.: +3592 944 1026

ПЕЧАТ
АЛИАНС МЕДИЯПРИНТ

Използвани са материали
на АГЕНЦИЯ „СИНХУА“ и CRI

Китай отчете най-доброто качество на въздуха от началото на измерванията

През 2025 г. Китай е постигнал най-добрите резултати по отношение на качеството на въздуха от началото на мониторинга, съобщиха от Министерството на екологията и околната среда.

Средната концентрация на фини прахови частици PM2.5 в градовете на ниво окръжен център и по-високо е спаднала до 28 микрограма на кубичен метър, а делът на дните с добро качество на въздуха е достигнал 89,3%. Силно замърсените дни са намалели до под 1%.

За периода 2021 – 2025 г. нивата на PM2.5 са се понижали с 20% в национален мащаб. В 29 града, всеки



с БВП над 1 трилион юаня, качеството на въздуха е дори по-добро от средното за страната, като средната концентрация на фини прахови частици в тях е била 27,8 микрограма на кубичен метър – по-добра

от националната средна стойност.

Според властите тези резултати показват, че икономическото развитие и опазването на околната среда могат да се развиват едновременно и устойчиво.



Снимка Синхуа

Ритуалът Дзоугушъ в Луофан, Фудзиен

На 15-ия ден от китайската Нова година се празнува Фестивалът на фенерите. В Луофан, провинция Фудзиен, той се отбелязва с обичая Дзоугушъ (букв. „По пътя на историята“), който съчетава древни ритуали, празнични церемонии и атлетични състезания. 500 души от местните младежи се хвърлят в ледените води на реката в търсене на здраве, добра реколта и успех през новата година.

Дзоугушъ е признат за нематериално културно наследство на Китай.



Снимка Синхуа

Спомени от Сямън

Кой не обича да купува сувенири след всяко пътуване, с които да донесе обратно в дома си прекрасните спомени? Красивият крайморски Сямън предлага интересни сувенири, съчетаващи традиционна култура с модерен стил.

Бизнес климатът в КНР остава стабилен в началото на годината

Корпоративният сектор в Китай започва годината със солидно кредитно състояние, показват данни на Държавната администрация за регулиране на пазара.

Индексът за корпоративен кредит за януари е бил 161,79 пункта – стойност, която въпреки минималния месечен спад остава в горния положителен диапазон.

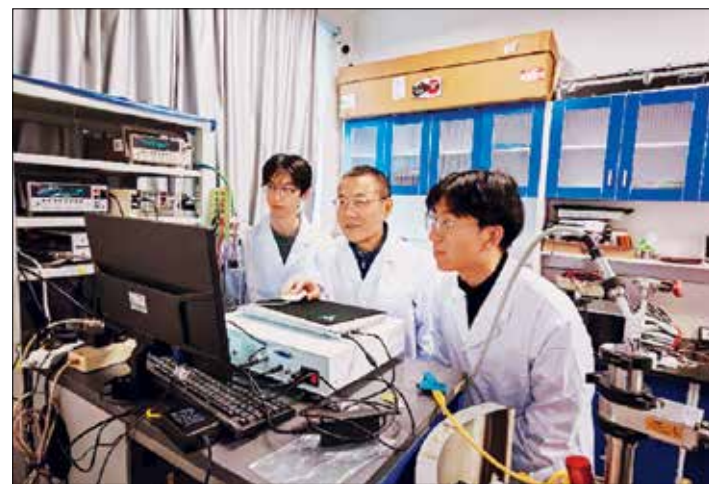
Анализът показва, че ключови показатели като оперативен капацитет и надеждност на фирмите остават устойчиви. Особено позитивна е тенденцията



при секторите, свързани с всекидневното на хората – комунални услуги, транспорт и логистика, които са гръбнакът на икономическото потребление.

месец. Това е ясен сигнал за подобряване на бизнес средата в отраслите, които са гръбнакът на икономическото потребление.

Китайски учен спечели престижната международна награда „Матиас“



Изследователят Дзин Чанцин от Института по физика към Китайската академия на науките бе удостоен с наградата „Матиас“ – най-високото международно отличие в областта на откриването на свръхпроводящи материали.

С поредица от новаторски открития в сферата на новите свръхпроводници, Дзин Чанцин стана единственият учен в света, получил престижното признание за 2026 година. Преди него други китайски учени, носители на наградата, са Джао Джунсян от Института по физика и Чън Сянхуей от Китайския университет за

наука и технологии.

Тазгодишното отличие се присъжда на изследователя Дзин Чанцин като признание за неговите многобройни пионерни резултати, постигнати чрез технологии за синтез под високо налягане и детекция. Неговите изследвания обхващат широк спектър от свръхпроводящи системи, включително такива на основата на мед, желязо, богати на водород съединения, прости вещества и топологични съединения.

Наградата „Матиас“ е учредена през 1989 г. и се връчва веднъж на всеки три години. С нея се отличават от един до трима международни учени с изключителен принос в областта.